

Komunikat prasowy FRA
Wiedeń, 19 lutego 2021 r.

Przemoc i nękanie w Europie znacznie częstsze, niż wskazują oficjalne dane

W ciągu jednego roku ponad jedna czwarta Europejczyków doznała nękania, a 22 mln osób w Europie doświadczyło fizycznego ataku. Jednak ofiary przestępstw zazwyczaj ich nie zgłaszają. Często mają trudności w dostępie do swoich praw i mają poczucie, że ich głos jest pomijany. Tak wynika z pierwszego ogólnoeuropejskiego badania ankietowego ludności w zakresie doświadczania przestępstw przeprowadzonego przez Agencję Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA). Wyniki badania pokazują, jak ukierunkowane środki mogą pomóc rządów we wspieraniu ofiar, a także ułatwiać zgłaszanie przestępstw i dochodzenie sprawiedliwości.

– Ogromna różnica między oficjalnymi statystykami dotyczącymi przestępstw a osobistymi doświadczeniami w tym zakresie rzuca światło na prawdziwe rozmiary przestępczości w UE. Z ustaleń wynika, że młodzież, osoby, które nie uznają się za heteroseksualne, oraz osoby niepełnosprawne są szczególnie dotknięte przestępczością – twierdzi dyrektor FRA [Michael O’Flaherty](#). – Prawodawstwo UE obejmuje prawa ofiar przestępstw, potwierdzone w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej. Rządy krajowe muszą uczynić więcej, aby zapewnić ofiarom ich prawa oraz potrzebne wsparcie.

Ofiary przestępstw często nie są świadome swoich praw lub ich głos jest pomijany. Nie zgłaszają przestępstw ze strachu przed odwetem lub zastraszaniem ze strony przestępców.

Sprawozdanie FRA „[Przestępczość, bezpieczeństwo i prawa ofiar](#)” powinno służyć jako przewodnik dla decydentów krajowych w ich działaniach w zakresie realizacji międzynarodowych zobowiązań oraz gwarantowania praw ofiar przewidzianych w prawodawstwie UE. Stanowi uzupełnienie Strategii UE w zakresie praw ofiar, której celem jest wzmocnienie ich pozycji, aby mogły częściej zgłaszać przestępstwa. W sprawozdaniu wzywa się państwa członkowskie do następujących działań:

- **Zapewnienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości:** Prawie jedna dziesiąta mieszkańców UE (9%) doświadczyła przemocy w odstępie pięciu lat od badania; w zależności od kraju odsetek ten wahał się od 3% do 18%. Nękania doświadczyło 41% ludności UE – od 15% do 62% w skali kraju. Państwa powinny zapewnić wszystkim ofiarom, w tym osobom w szczególnie trudnej sytuacji, odpowiednie informacje, wsparcie i ochronę, a także umożliwić im udział w postępowaniu karnym. Dotyczy to również postępowań przez internet.
- **Oferowanie ukierunkowanego wsparcia:** Prawie jedna czwarta osób młodych (23% osób w wieku 16–29 lat) oraz jedna piąta osób deklarujących się jako LGBTI (19%), niepełnosprawnych (17%) lub przynależących do mniejszości etnicznej (22%) twierdzi, że były ofiarami ataków fizycznych w ciągu ostatnich pięciu lat. Państwa powinny zwracać szczególną uwagę na konkretne potrzeby różnych grup, aby lepiej chronić je przed przemocą. Powinny też informować te osoby o ich prawach w zrozumiałym dla nich sposób.
- **Skuteczniejsze wspieranie kobiet:** Ponad jedna trzecia przypadków fizycznej przemocy wobec kobiet (37%) ma miejsce w domu i zdarzenia te mają później psychologiczne skutki dla 69% ofiar. W prawie trzech czwartych przypadków molestowania seksualnego kobiet (72%) sprawcą jest osoba nieznaną ofierze. Dochodzi do nich w większości w miejscach publicznych. Państwa powinny uwzględnić aspekt płci w swoim podejściu do sankcji prawnych, kształcenia i szkolenia, a także

ochrony i wsparcia dla praw ofiar. Powinny między innymi zapobiegać przestępczości przez edukowanie mężczyzn, ponieważ oni są najczęściej sprawcami.

- **Ułatwianie zgłaszania przestępstw:** Tylko jedna trzecia (30%) ofiar zawiadamia policję o fizycznej napaści, a jedna dziesiąta (11%) – o nękanii. Odsetki zgłoszeń są różne w poszczególnych krajach, co odzwierciedla różnice kulturowe oraz różne poziomy zaufania. Osoby starsze, z niższym wykształceniem lub ledwo wiążące koniec z końcem na ogół mniej chętnie zwracają się do organów ścigania. Państwa powinny podejmować więcej działań, aby zachęcać do zgłaszania przestępstw i to ułatwiać. Można wykorzystać inne ścieżki, na przykład społeczeństwo obywatelskie czy służbę zdrowia, aby wychwytywać przypadki przestępstw, informować ofiary o ich prawach oraz kierować je do odpowiednich służb wsparcia.

W sprawozdaniu przedstawiono opinie 35 tys. osób oraz ich doświadczenia z przemocą, nękaniiem, włamaniami i oszustwami konsumenckimi, a także skutki tych przestępstw dla ofiar. Wyniki pokazują też poglądy uczestników badania na temat bezpieczeństwa oraz ich gotowość do działania, gdy są świadkami przestępstwa.

Dokument należy do cyklu sprawozdań poświęconych opiniom i doświadczeniom w zakresie praw podstawowych. Podstawą powyższych ustaleń są odpowiedzi udzielone w ramach [badania ankietowego FRA dotyczącego praw podstawowych](#) przez osoby ze wszystkich państw członkowskich UE, z Macedonii Północnej i ze Zjednoczonego Królestwa. Badanie było prowadzone od stycznia do października 2019 r.

W imieniu FRA dane gromadził Ipsos MORI, we współpracy z holenderskim urzędem statystycznym (CBS), luksemburskim *Centre des Technologies de l'Information de l'Etat* (CTIE) oraz austriackim urzędem statystycznym.

Więcej informacji można uzyskać podczas internetowej debaty panelowej FRA „[Przestępstwa, ofiary i prawa: co państwa UE mogą zrobić, aby wzmocnić prawa ofiar?](#)” o godz. 10.30 czasu środkowoeuropejskiego w dniu 19 lutego 2021 r.

Zachęcamy do zapoznania się z najczęstszymi pytaniami i odpowiedziami, skorzystania z przeglądarki danych internetowych w [pakiecie dla prasy](#) bądź skontaktowania się z nami: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 158030653